

WAT DOEN DE KERKEN OP HET TERREIN VAN ARMOEDE(BESTRIJDING) IN TIJDENS VAN CRISIS?

De Protestantse Gemeente in Apeldoorn

Ik spreek met name vanuit hetgeen vanuit de Protestantse Gemeente in Apeldoorn (PGA) gedaan wordt, deels in samenwerking met andere geloofsgemeenschappen omdat ik hierbij werkzaam ben.

De PGA bestaat uit 12 verschillende wijkgemeenten en daarvan houden met name de centrale diaconie en de wijkdiaconieën zich bezig met de problematiek van armoedebestrijding en begeleiding op dit terrein. De (wijk)diaconieën zijn organen van de kerk die zich met name inzetten op het terrein van Kerk en Samenleving. De vrijwilligers die deze organen bemensen heten in de protestantse kerk 'diakenen'.

De PGA heeft de Bijbel als richtsnoer voor haar handelen. De Bijbel roept op tot solidariteit met wie het moeilijk heeft. In het oude Israël wordt in dit verband gesproken over 'de weduwen, de wezen en vreemdelingen'. En 'de armen' en 'de zorg voor de arme' wordt in deze verzameling van boeken vaker genoemd dan 'hel' of 'hemel'. Daarnaast roept de Bijbel op om samen te werken aan een rechtvaardige samenleving waar ieder mens tot zijn of haar recht kan komen en er aandacht is voor iedere mens.

De inzet van de kerk is nadrukkelijk niet alleen gericht op de eigen achterban. Mensen in noodsituaties worden ondersteund ongeacht geloof, etniciteit, kleur of geaardheid. De ondersteuning kan verschillende vormen aannemen, zoals: advies en informatie, hulp bij het vinden van informatie, doorverwijzing naar instanties, bemiddeling of meegaan als een drempel hoog blijkt, en ook wel ondersteuning door bijv. het verstrekken van een lening of geldelijke ondersteuning. Diakenen hebben als stelregel 'Helpen waar geen helper is'.

Dat brengt mij bij het volgende: voordat financiële ondersteuning in zicht komt, wordt bekeken of er voorliggende voorzieningen zijn die in de nood kunnen voorzien. Denk aan zaken als de minimaregelingen van de Gemeente Apeldoorn (RegelRecht) en Stichting Leergeld. Maar ook aan het niet aangevraagd hebben van kwijtscheldingen waarop de aanvrager recht heeft. Meer dan eens kan dit pas in tweede instantie omdat de nood acuut moet worden opgelost omdat er acuut op oplossing voor een bepaald probleem gezocht moet worden. Wijkdiaconieën hebben de mogelijkheid om voor een relatief klein bedrag bij te springen. Centraal is een klein comité dat zich buigt over hulpverleningen waarbij hogere bedragen in het geding zijn. De privacy van de aanvrager wordt zo goed mogelijk beschermd.

Opvallend gegeven in 2012 is dat er steeds meer mensen in de problemen komen. Dit werk van van de PGA wordt hoofdzakelijk door vrijwilligers gedaan. Er zijn – vanzelfsprekend - grenzen aan hun mogelijkheden.

Hoe kom je de nood op het spoor?

Dit is een dilemma en blijkt voortdurend een moeilijke opgave te zijn. Om meer zich op de nood in de samenleving, en in het bijzonder van mensen met financiële problemen te krijgen, oriënteren diaconen zich op verschillende manieren. Enerzijds proberen ze meer zicht te krijgen op (de groepen van) mensen die extra kwetsbaar zijn in onze samenleving, zoals mensen die van een minimum uitkering of laag inkomen leven, chronisch zieken, mensen met een lichamelijke, psychische of verstandelijke beperking, mensen met slechte huisvesting, nieuwkomers, vluchtelingen en asielzoekers, kleine zelfstandigen (waaronder ZZP-ers) met een laag besteedbaar inkomen.

Middelen daartoe: 1. Bezinning op armoede aan de hand van het budgetspel + tips over inkomensverhogende maatregelen of aan de hand van het boek en de DVD 'Armoede live!', cursus met betrekking tot ondersteuning bij budgettering, thema-avond 'Hoe kom je armoede op het spoor?', het volgen van de publicaties rond WMO (Wet Maatschappelijk Ontwikkeling), WWB (Wet Werk en Bijstand) en ZWW (Zorg, Wonen en Welzijn), de training 'Armoede in Nederland'.

ERUIT GELICHT: TWEE ACTIVITEITEN WAARBIJ DE PROTESTANTSE GEMEENTE IN APELDOORN NAUW BETROKKEN IS

Interkerkelijke stichting SchuldHulpMaatje Apeldoorn

Een gezamenlijk project van **verschillende kerkgenootschappen in Apeldoorn** is de interkerkelijke stichting **SchuldHulpMaatje Apeldoorn** en is opgericht door de Protestantse Diaconie Apeldoorn en de Rooms-Katholieke diaconie (Emmaüsparochie). Samengewerkt wordt met De Kap en het Leger des Heils en de Gemeente Apeldoorn en de Rabobank bieden ondersteuning. **SchuldHulpMaatje Apeldoorn** maakt deel uit van een landelijk initiatief. Website: www.schuldhulpmaatjeapeldoorn.nl. Doel is om mensen die moeite hebben om de eindjes aan elkaar te knopen of kampen met schuldbroblematiek te (laten) ondersteunen door zgn. maatjes. Mensen die naast je staan. Vrijwilligers. Mensen die bereid zijn om maatje te worden, hebben een cursus van drie dagen gevolgd en volgen geregelde bijscholing. Ze zijn gecertificeerd om mensen te begeleiden.

Stichting **SchuldHulpMaatje Apeldoorn** geeft dus geen geld, wel gerichte ondersteuning, zowel preventief, als tijdens een proces van schuldsanering door bijv. de Stadsbank of in de vorm van nazorg.

In september 2011 waren 30 gecertificeerde SchuldHulpMaatjes gecertificeerd en kon het werkelijke werk beginnen. Tot nu toe zijn er in een jaar tijds 88 mensen voor deze vorm van begeleiding aangemeld. Hiervan staan nog 8 op de wachtlijst en 10 zijn doorverwezen naar andere instanties of organisaties. Binnenkort komen er weer 14 gecertificeerde SchuldHulpMaatjes bij en kunnen er nieuwe koppelingen met de mensen van de wachtlijst gemaakt worden.

Doorverwijzing gebeurt door diverse organisaties en instanties, zoals MD Veluwe, de Stadsbank, de GGz, het Leger des Heils en verschillende kerken. Het aantal mensen van etnische minderheidsgroepen dat een beroep op **SchuldHulpMaatje Apeldoorn** doet is beperkt. Onbekend is of dat dit zo is omdat mensen met problemen in hun eigen netwerk (landgenoten, geloofsgemeenschap) worden geholpen of dat het te maken heeft met onbekendheid met dit vrijwilligerswerk.

Vakantiegeld Samen Delen in De Maten

Een ander project is het project **Vakantiegeld Samen Delen** in de wijk De Maten. De wijkgemeente De Drie Ranken riep de kerkleden en anderen op om een deel van hun vakantiegeld beschikbaar te stellen voor mensen die relatief weinig inkomsten hebben, veel minder vakantiegeld ontvangen of van wie het besteedbaar inkomen door schuldproblematiek erg laag is. De initiatiefgroep had veel aandacht voor de bescherming van de privacy van de gevers en de ontvangers.

In totaal bracht dit bijna € 10.000 op. Dit bedrag is volgens een bepaalde verdeelsleutel gedeeld met 33 gezinseenheden, in totaal waren hier 40 kinderen bij. Hierbij werd ook samengewerkt met scholen, organisaties en instanties. In dit verband werd ook contact gezocht met de gemeente Apeldoorn om te waarborgen dat uitkeringsgerechtigden die voor 'Vakantiegeld Samen Delen' in aanmerking zouden komen, niet gekort zouden worden op hun uitkering. Ook hierbij deden relatief weinig mensen die uit een etnische minderheidsgroep komen, een beroep op deze vorm van solidariteit tussen draagkrachtige en minder-draagkrachtige wijkgenoten.

Zowel voor de initiatiefgroep als de degenen die een bijdrage mochten ontvangen was dit hartverwarmend. De bedoeling is dan ook dat het in 2013 nogmaals in de wijk De Maten zal plaatsvinden.

Nogmaals, het werk dat door vrijwilligers uit de kerken gedaan wordt, is nadrukkelijk niet alleen bedoeld voor de eigen achterban. Als die gedachte onder de toehoorders leeft, kan er aan de informatievoorziening van de kerken nog wel iets gebeuren!

Heileen Holman, diaconaal consulent bij de Protestantse Diaconie Apeldoorn
p/a Oecumenisch Centrum De Herberg, Deventerstraat 40, 7311 LW Apeldoorn
06-29597780, diaconaalconsulent@pkn-apeldoorn.nl

Contactpersonen / coördinatoren SchuldHulpMaatje Apeldoorn: dhr. Ben Bloem, 06-26588955, ben@schuldhulpmaatjeapeldoorn.nl ; mw. Marianne de Bruyn, 06-18564633, marianne@schuldhulpmaatjeapeldoorn.nl

Bijlage:

Enkele voorbeelden van activiteiten waar geloofsgemeenschappen in Apeldoorn betrokken zijn

Enkele voorbeelden van activiteiten waarbij geloofsgemeenschappen in Apeldoorn betrokken zijn

Naast deze twee in het oogspringende activiteiten die in het laatste jaar begonnen zijn, wil ik nog enkele kerkelijke initiatieven in Apeldoorn noemen:

- Het werk van het **Oecumenisch Citypastoraat, inloophuis De Herberg**. Waar iedere middag, zelfs in het weekend dak- en thuisloze mensen welkom zijn. Ook hier begeleiden ze een aantal mensen met budgettering, advies en informatie.
- De **werkgroep Apeldoorn tegen Verarming**, waarin verschillende groepen vertegenwoordigd zijn en informatie op het terrein van armoedebestrijding, WMO en VWI uitwisselen en verbindingen proberen te leggen. Deze werkgroep stimuleert de bezinning en deskundigheidsbevordering, ook of met name binnen de kerken.
- Het **werk van Sant'Egidio**, waaronder de **Kledingbank**, de **Soepkar**, de specifieke **aandacht voor** de onderkant van de samenleving: **dak- en thuisloze mensen**. Sant'Egidio startte 4 jaar geleden ook het project '**De Ongeziene gezien**', de foto-expositie die nu in CODA is, is een vrucht van dit werk, maar ook **het boek** onder dezelfde titel, waarin 8 kwetsbare mensen in beeld worden gebracht (te bestellen via emmaus@rkapeldoorn.nl, 055-5266504).
- De **Werkgroep Kerk en Vluchteling**, die in samenwerking met Vluchtelingenwerk Apeldoorn ondersteuning biedt aan vluchtelingen en asielzoekers in Apeldoorn. Twee keer per maand houden de vrijwilligers van deze werkgroep spreekuur in De Herberg, de 2^e en 4^e donderdag van de maand van 10 tot 11 uur.
- Het **Dak- en Thuislozenwerk van Menorah**: maaltijdverstrekking, noodopvang van daklozen in de afgelopen winter, aandacht voor en daadkrachtige ondersteuning aan dak- en thuislozen in Apeldoorn.
- Het **Maaltijdproject 'Tafelen'**, waarin eens per maand kansarme en kansrijke jongeren elkaar ontmoeten rond de bereiding van een gezonde maaltijd en het eten en opruimen hiervan. De ontmoeting tijdens het werk en het samen eten is daarbij belangrijk. Maar je ziet ook dat het de jongeren goed doet om zo samen te werken.
- De **Voedselbank in Apeldoorn**, waarbij de kerken een doorverwijsfunctie hebben. In het verleden stelden de wijkgemeenten ruimte beschikbaar voor de uitreiking hiervan, nu heeft het bestuur van de Voedselbank een andere oplossing gekozen. Daarnaast wordt binnenkerkelijk geregeld geld ingezameld en acties gehouden om de voedselbank te ondersteunen.
- **Stichting Present Apeldoorn**, ook een kerkelijk initiatief dat erop gericht is om mensen die hulp willen geven, te verbinden met mensen die hulp nodig hebben. Uitgangspunt is het aanbod van vrijwilligers. Stichting Present is een organisatie die de betrokkenheid van burgers, bedrijven. Kerken, buurten en andere sociale verbanden wil stimuleren of organiseren.
- **Het Schakelpunt** is een organisatie waarin verschillende organisaties verenigd zijn. De wijkgemeenten van de GPA participeren in dit geheel Het Schakelpunt probeert hulpvragen van kwetsbare en minderdraagkrachtige mensen en hulpaanbod van vrijwilligers bij elkaar te brengen.. Een project dat gedragen wordt door het Schakelpunt en Present, is **Apeldoorn verhuist!**. Dit project is erop gericht om vrijwilligers van organisaties, waaronder de kerken, in te zetten voor de verhuizing van mensen met weinig geld (uitkering, schuldsanering), een klein of geen sociaal netwerk, contact met de hulpverlening omdat ze in problemen of een kwetsbare situatie bevinden.